

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18381

Tarih : 11.06.2026

10/4265

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5543 sayılı İskan Kanunu kapsamında hak sahibi olan göçer ailelerin yaşadığı yerleşim sorunlarının, geçmiş iskan projelerinin sonuçlarının, kamu kaynakları kullanılarak inşa edilen bazı iskan konutları hakkında verilen yıkım kararlarının nedenlerinin, ilgili idari süreçlerin ve denetim mekanizmalarının etkinliğinin araştırılması, hak sahibi ailelerin yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi, göçer yaşamı ile hayvancılığa dayalı üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve kalıcı çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Beritan aşireti, Bölgemizin en büyük göçer topluluklarından biri olup yüzyıllardır hayvancılığa dayalı üretim biçimini sürdürmektedir. Akademik çalışmalarda da ortaya konulduğu üzere, 1980'li yıllardan itibaren Diyarbakır, Elazığ ve Bingöl başta olmak üzere çeşitli illerde yürütülen iskan projeleri kapsamında Alibeyköy, Çeltikli, Tepekonak, Mollapolat, Gencer, Güroluk ve Sarievler gibi yerleşim alanlarında yüzlerce aile için konutlar inşa edilmiş, göçer ailelerin yerleşik hayata geçirilmesi hedeflenmiştir. Buna rağmen Beritanlı göçerlerin önemli bir bölümü halen hayvancılığa dayalı göçer yaşamını sürdürmektedir. Basına yansıyan bilgiler ve akademik araştırmalara göre bugüne kadar yaklaşık bin kişi devlet eliyle, yaklaşık dört bin kişi ise kendi imkanlarıyla yerleşik hayata geçmiş olmasına rağmen Diyarbakır'da altı, Elazığ'da bir olmak üzere toplam yedi yerleşim biriminde yaşayan yaklaşık 988 aile yerleşik yaşama geçmiştir.

2009 yılında başlatılan iskan süreci kapsamında yapılan başvurularda 544 aile müracaat etmiş, ancak yalnızca 30 aile hak sahibi olabilmıştır. Halen hak sahipliği işlemleri tamamlanmış ve mali iskan komisyonundan geçmiş 117 ailenin bulunduğu, buna rağmen bu aileler için arazi tahsislerinin gerçekleştirilemediği ifade edilmektedir. Aradan geçen onlarca yıla rağmen hak sahibi ailelerin önemli bir bölümünün kalıcı yerleşim imkanına kavuşamaması, iskan politikalarının etkinliği ve sürdürülebilirliği konusunda ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Akademik çalışmalarda da vurgulandığı üzere, göçer toplulukların karşı karşıya bulunduğu sorunlar yalnızca barınma ile sınırlı olmayıp eğitim, sağlık, altyapı hizmetlerine erişim, hayvancılığa dayalı üretimin sürdürülebilirliği ve sosyo-ekonomik uyum gibi birçok alanı kapsamaktadır. Bu nedenle iskan politikalarının yalnızca konut üretimi ekseninde değil, kırsal kalkınma ve sosyal bütünleşme perspektifiyle ele alınması gerekmektedir.

Öte yandan geçmiş yıllarda iskan kapsamında inşa edilerek hak sahiplerine teslim edilen bazı konutlarda ciddi yapısal bozulmalar meydana geldiği, yapılan teknik incelemeler sonucunda çok sayıda konut hakkında yıkım kararı verildiği, buna rağmen yıkılan veya kullanılamaz hale gelen konutların yerine yenilerinin yapılmadığı belirtilmektedir. İskan amacıyla kamu kaynakları kullanılarak inşa edilen bazı konutların zaman içerisinde kullanılamaz hale gelmesi ve hak sahibi ailelerin yeniden barınma sorunuyla karşı karşıya kalması, kamu kaynaklarının etkin kullanımı ile denetim süreçlerinin de araştırılmasını gerekli kılmaktadır.

Barınma hakkının yanı sıra eğitim, sağlık, altyapı ve temel kamu hizmetlerine erişimde yaşanan sorunlar, göçer ailelerin hayvancılığa dayalı üretim faaliyetlerini de olumsuz etkilemektedir. Hak sahibi olduğu resmi kayıtlarla belirlenmiş yurttaşlara yönelik yükümlülüklerin yerine getirilmesi, sosyal devlet ilkesinin gereği olup idarenin takdirine bırakılabilecek bir husus değildir. Kanunen tanınan hakların yıllar boyunca kağıt üzerinde kalması, iskan politikalarının sürdürülebilirliği ve kamu yönetiminin etkinliği bakımından ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Bu nedenle; 5543 sayılı İskan Kanunu kapsamında hak sahibi olan göçer ailelerin yaşadığı yerleşim sorunlarının, geçmiş iskan projelerinin sonuçlarının, kamu kaynakları kullanılarak inşa edilen bazı konutlar hakkında verilen yıkım kararlarının nedenlerinin, ilgili idari süreçlerin ve denetim mekanizmalarının etkinliğinin araştırılması, hak sahibi ailelerin yaşadığı mağduriyetlerin giderilmesi, göçer yaşamı ile hayvancılığa dayalı üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanması ve kalıcı çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3			
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	